

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΙΟΥΝΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011 • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 42 • ΕΤΟΣ 39

Τρόικα & Περιβάλλον • Αρχαίος Πύργος Κέας: Η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε! • STOP στις απαράδεκτες μεθοδεύσεις για το κυνήγι στον Αμβρακικό! • Βραβείο Αειφόρου Σχολείου: Συνεχίζουμε για 2η Χρονιά • 2500 + 1 Χρόνια μετά: Διαδρομές Μνήμης στον Μαραθώνα...με Πανσέληνο • Σεμινάριο Ορθής Διαχείρισης Απορριμμάτων • Η ΕΛΛΕΤ ταξιδεύει

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3 Τρόικα και Περιβάλλον
- 4 STOP στις απαράδεκτες μεθοδεύσεις για το κυνήγι στον Αμβρακικό!
- 5 2500 + 1 Χρόνια μετά: Διαδρομές Μνήμης στον Μαραθώνα... με Πανσέληνο
- 6 Βραβείο Αειφόρου Σχολείου: Συνεχίζουμε για 2η χρονιά!
- 8 Μονοπάτια και Ξερολιθιές στην Σίφνο
- 10 Αρχαίος πύργος Κέας - Η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε!
- 11 Τοπικές Επιτροπές: Εκδρομή στα Δυτικά Βαλκάνια Ένα γεμάτο καλοκαίρι στη Σίφνο!
- 12 Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος στη Θεσσαλονίκη «Προστασία και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς. Προβλήματα και προτάσεις»
- 13 Σεμινάριο για την ορθή διαχείριση απορριμμάτων / Waste Management Workshop
- 14 Η ΕΛΛΕΤ ταξιδεύει..
- 15 «Πολιτιστικές Περιηγήσεις» στον Αρχαιολογικό Χώρο Ελευσίνας / Πρόσωπα

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

Παρακαλούμε θερμά, ανανεώστε τη συνδρομή σας ως μέλος ή φίλος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Οι συνδρομές σας στηρίζουν την ΕΛΛΕΤ και συμβάλλουν στο έργο μας.

Πληροφορίες: Κατερίνα Βλάχου
T: 210 32 25 245
Αριθμός Λογαριασμού ΕΛΛΕΤ:
ALPHA BANK 177 00 2002 0000 45

Εξώφυλλο: Πύργος Κέας, 1η φάση προστασίας του.
Φωτογραφία: Από το αρχείο του Έργου «Στερέωση αρχαίου πύργου Αγ. Μαρίας Κέας». Επιτροπή Συντήρησης, αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων Κέας. Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 2011

Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου 11:00 - 20:00	ΕΟΡΤΑΓΟΡΑ
Σάββατο 3 Δεκεμβρίου 11:00 - 20:00	ΕΟΡΤΑΓΟΡΑ
Κυριακή 4 Δεκεμβρίου 11:00 - 20:00	ΕΟΡΤΑΓΟΡΑ
Δευτέρα 12 Δεκεμβρίου 20:00 Κυρρήστου 8, Πλάκα	«Μια νύχτα στο Χαμάμ»
Τρίτη 13 Δεκεμβρίου 20:00 Κυρρήστου 8, Πλάκα	«Μια νύχτα στο Χαμάμ»
Τετάρτη 18 Ιανουαρίου 19:00 - 21:00	Μαθήματα Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής
Τετάρτη 25 Ιανουαρίου 19:00 - 21:00	Μαθήματα Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής
Τετάρτη 1 Φεβρουαρίου 19:00 - 21:00	Μαθήματα Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής
Τετάρτη 8 Φεβρουαρίου 19:00 - 21:00	Μαθήματα Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής
Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 20:00	Τσικνοπέμπτη

ΣΑΚ - Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, ΣΕΠΙ - Συμβούλιο Επικοινωνίας, ΣΘΕΠ - Συμβούλιο Θεσμικού Πλαισίου, ΣΠΕ - Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ΣΦΥΠ - Συμβούλιο Φυσικού Περιβάλλοντος. Εκτός και αν αναγράφεται διαφορετικά, οι εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα στους χώρους της ΕΕ, Τριπόδων 28, Πλάκα (σταθμός μετρό Ακρόπολη). Για επιβεβαίωση ημερομηνιών καλέστε στα τηλέφωνα: 210 32 25 245 & 210 32 26 693.

Εορταγορά 2011

Στο ξεκίνημα της εορταστικής περιόδου των Χριστουγέννων, η καθιερωμένη πλέον Εορταγορά της ΕΛΛΕΤ, ανοίγει τις πόρτες της για να υποδεχθεί παλιούς και νέους φίλους.

Σας καλούμε και φέτος, στις 2, 3 και 4 Δεκεμβρίου 2011, να επισκεφτείτε το ιστορικό μας κτίριο στην οδό Τριπόδων για να κάνουμε μαζί τις Χριστουγεννιάτικες αγορές μας ανάμεσα σε ποικιλία από σπιτικά γλυκίσματα, ρούχα, όμορφα στολίδια και βιβλία, καθώς και θησαυρούς από το «μικρό Μοναστηράκι» μας, όλα συλλεγμένα με αγάπη και μεράκι. Οι επισκέπτες θα μπορούν να απολαύσουν ένα νόστιμο μεσημεριανό γεύμα μέσα σε μια ζεστή και φιλική χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα. Και φέτος –Σάββατο, 2 & Κυριακή, 3 από τις 12:00 ως τις 14:00– Χριστουγεννιάτικες δραστηριότητες και εκπλήξεις για τα μικρά παιδιά από 4-10 ετών! Σας περιμένουμε!

Μια Νύχτα στο Χαμάμ!

Το «Λουτρό των Αέρηδων», το μόνο από τα Δημόσια Λουτρά της Αθήνας που σώζεται μέχρι σήμερα, ανοίγει τις πόρτες του στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού, σε δύο ξεχωριστές βραδιές, την Δευτέρα, 12 και Τρίτη, 13 Δεκεμβρίου 2011, από τις 20:00 έως τις 23:00.

Με ελληνική μουσική της Οθωμανικής περιόδου, θα βιώσουμε την ατμόσφαιρα και τις γεύσεις των παλαιών δημόσιων λουτρών, στο Λουτρό των Αέρηδων ή χαμάμ του «Αμπίντ Εφέντη», που σύμφωνα με τον Τούρκο περιηγητή Εβλιγιά Τσελεμπή, ο οποίος επισκέφθηκε την Αθήνα το 1667, ήταν ένα από τα «τρία ευχάριστα χαμάμια» της πόλης.

Για την παρουσία σας στην εκδήλωση είναι απαραίτητη η επιβεβαίωση της συμμετοχής σας.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το δικτυακό μας τόπο www.ellet.gr ή επικοινωνήστε με τα γραφεία της ΕΛΛΕΤ: 210 - 32 25 245

του Γιάννη Μιχαήλ | ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τρόικα και περιβάλλον

Η καταιγίδα των πρόσφατων νομοθετημάτων

Στη σημερινή σκοτεινή εθνική συγκυρία μόνοι τομείς της παρηγορίας μας παραμένουν η ναυτιλία και ο τουρισμός, τους οποίους όμως το κράτος περιποιείται ελληνοπρεπώς. Τη μεν ναυτιλία, από την οποία εισρέει ο πακτωλός των εμβασμάτων, την αντιμετώπισε το 2009 με πρωτοφανή ελαφρότητα καταργώντας το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας. Ο τουρισμός έχει να αντιπαλαίσει με πολύ πιο βραδυφλεγή και πιο επικίνδυνη αδιαφορία. Η παραγωγική διαδικασία της ναυτιλίας παράγει στις μακρινές θάλασσες χωρίς ή με ελάχιστη εμπλοκή του ελληνικού κράτους. Ο τουρισμός όμως επωφελείται του τεράστιου συγκριτικού πλεονεκτήματος του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτισμικής κληρονομιάς και παράγει στο εσωτερικό της χώρας με άμεσες εμπλοκές του κράτους. Το κράτος όχι μόνο δεν στέργει να συνειδητοποιήσει τη σημασία αυτού του εθνικού κεφαλαίου, δηλονότι τους μαγνήτες προσέλκυσης των εκατομμυρίων των τουριστών αλλά ελαφρά τη καρδιά το θέτει σε κίνδυνο ή, σωστότερα, το κατασπαταλά.

Αποτελεί πλέον κοινό τόπο ότι η πολύπλευρη αντιμετώπιση της κρίσης προϋποθέτει πρωτίστως νομοθετική και διοικητική κινητοποίηση. Αυτό όμως δεν πρέπει να σημαίνει ελληνοπρεπές μπουρδούκλωμα και ακραία οριζόντια εφαρμοστικά (ή εφορμιστικά) μέτρα, με τη συνεχή επίκληση του μπαμπούλα των Μνημονίων και των βουλών της Τρόικας.

Το καλοκαίρι αλλά και το φθινόπωρο που πέρασε μια σειρά από πρόχειρα και αλλοπρόσαλλα νομοσχέδια, εισήχθησαν βεβιασμένα στη Βουλή και ψηφίστηκαν με συνοπτικές διαδικασίες, αγνώστου όντως εάν οι έρμηροι βουλευτές πρόλαβαν να τα δια-

βάσουν και να τα κατανοήσουν, με κοινό παρονομαστή τις παράπλευρες απώλειες του περιβάλλοντος. Τα παραδείγματα δυστυχώς των πρόσφατων νόμων προοιωνίζουν κραυγαλέες αρνητικές επιπτώσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά στον χώρο, όπως η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα, η (κατ' ευφημισμό όχι νομιμοποίηση αλλά) «τακτοποίηση» των ημιυπαίθριων χώρων και των αυθαιρέτων κτισμάτων, οι επιμέρους πολύ εξειδικευμένες «ρυθμίσεις» ή τέλος η αιφνίδια απόφαση της μεταφοράς των εσόδων του Πράσινου Ταμείου στην αδηφάγο μαύρη τρύπα του κρατικού κορβανά. Σημειώνεται ότι η εν λόγω μεταφορά κατά 95% των εσόδων του Πράσινου Ταμείου κρίνεται λίαν αμφίβολης συνταγματικότητας επειδή η τακτοποίηση των αυθαιρέτων κτισμάτων ψηφίσθηκε υπό την προϋπόθεση ότι τα έσοδα θα ανήκουν στο Πράσινο Ταμείο για την επίτευξη του περιβαλλοντικού ισοζυγίου. Οι δεσμεύσεις που προέρχονται από τα Μνημόνια και τις ποικίλες συμφωνίες ελέγχονται μεν από το άγρυπνο μάτι της Τρόικας, αλλά εξειδικεύονται και εφαρμόζονται μέσω των νόμων του ελληνικού κράτους. Και είναι μεν κατανοητή η αγωνιώδης προσπάθεια γενικότερα της προσπάθειας εσόδων και, ειδικότερα της προσέλκυσης τουριστών, αλλά δεν σκέπτεται κανείς ότι η κάθε βεβιασμένη βλάβη του περιβάλλοντος, για την οποία ποικιλοτρόπως μάχεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, ιδιαίτερα στα κυκλαδονήσια με τις ευαίσθητες μικροκλίμακές τους, σημαίνει κλονισμό της οικονομικής τους βάσης; Αυτό το εθνικό κεφάλαιο βρήκαμε να σπαταλήσουμε;

της Δάφνης Μαυρογιώργου | ΣΦΥΠ - ΜΕΛΟΥΣ Δ.Σ. ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

STOP στις απαράδεκτες μεθοδεύσεις για το κυνήγι στον Αμβρακικό!

Κουκουλοφόροι λαθροθήρες. / Φωτό: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Αμβρακικού - ΦΔ ΕΠΥΑ

Με αφορμή την παράτυπη απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (απόφαση της Γενικής Γραμματέως κας Γεωργακοπούλου-Μπάστα) στο Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Αμβρακικού (ΕΠΥΑ), τον Σεπτέμβριο 2011, για την κατάργηση της απαγόρευσης θήρας, οι 10 ΜΚΟ, υπό τον συντονισμό της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και της Ορνιθολογικής που εκπροσωπούν τις λοιπές ΜΚΟ στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του Φορέα Διαχείρισης (ΦΔ) ΕΠΥΑ, πίεσαν συστηματικά με την σειρά τους, με αλληπάλληλες επιστολές και τηλεφωνική επικοινωνία με το ΥΠΕΚΑ (Υπουργό, Γ. Παπακωνσταντίνου και Ειδικό Γραμματέα Δασών, Γ. Αμοργιανιώτη) και δημοσιοποίησαν στα ΜΜΕ, για την ανάκληση της απόφασης. Ήδη εδώ και μερικές εβδομάδες σημειώθηκαν προκλητικά κρούσματα λαθροθηρίας στην περιοχή, η άσκηση της οποίας γίνεται εκτός «κανονικού» ωραρίου των υπηρεσιών, είναι παντός καιρού και πραγματοποιείται με ανορθόδοξα μέσα. Η απόφαση της Γ.Γ. κρίθηκε παράτυπη, αλλά και επί της ουσίας παράνομη για τους εξής λόγους:

1) Ο Αμβρακικός Κόλπος, σύμφωνα με τον 3937/2011, αποτελεί μέρος του εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και σύμφωνα με τον ίδιο οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες και περιορισμοί ορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα. Εν όψει της έκδοσης του Π.Δ.

του Αμβρακικού είναι απαράδεκτο να λαμβάνονται αποφάσεις που θα αποδυναμώσουν το καθεστώς προστασίας της προστατευόμενης περιοχής.

2) Ο καθορισμός χρήσεων και δραστηριοτήτων εντός των εθνικών πάρκων αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Επιβάλλεται δε η διατύπωση γνώμης από τον οικείο Φ.Δ..

3) Το αρμόδιο για τη διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ είχε προτείνει στον Φ.Δ. να εισηγηθεί την παράταση της απαγόρευσης της θήρας (έγγραφο του με αρ. πρωτ. 160870/1536 και ημερ. 21/6/2011). Στην συνέχεια το ΔΣ του ΦΔ ΕΠΥΑ στην 5η Συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 16-9-2011, έλαβε την απόφαση να προτείνει στις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες την έκδοση σχετικής Απόφασης παράτασης της απαγόρευσης της θήρας στις ζώνες Α και Α1 του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Αμβρακικού για ένα έτος (έγγραφο του με αρ. πρωτ. 964 και ημερ. 19/9/2011).

4) Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίνει τη θήρα στο Εθνικό Πάρκο Αμβρακικού ως μη συμβατή δραστηριότητα για την προστασία και διαχείριση του προστατευόμενου αντικείμενου του υγροτόπου Ραμσάρ (ΣτΕ Ε' 1342/1992).

5) Η απόφαση άρσης απαγόρευσης της θήρας στις Ζώνες Α και Α1 δεν έχει καμία απολύτως επιστημονική τεκμηρίωση.

Η θήρα ήδη επιτρέπεται στη Ζώνη Β' του Εθνικού Πάρκου. Η θήρα εντός των Ζωνών Α και Α1 για τις οποίες αποφασίστηκε άρση της απαγόρευσης θα ζημίωνε περαιτέρω την προστατευόμενη περιοχή για λόγους στους οποίους οι ΜΚΟ άλλα και ο ίδιος ο ΦΔ έχει αναφερθεί σε παλαιότερες ανακοινώσεις. Δεν δικαιολογείται αυτή τη στιγμή οποιαδήποτε χαλάρωση του θεσμικού πλαισίου προστασίας της περιοχής και δη από υπηρεσίες εντελώς αναρμόδιες για το θέμα όπως είναι η Περιφέρεια. Όποια χαλάρωση στο καθεστώς προστασίας του Αμβρακικού θα θέσει ένα επικίνδυνο προηγούμενο για την προστασία της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα, και ειδικά των ευάλωτων προστατευόμενων περιοχών ενώ παράλληλα δεν θα παραμείνει σύννομο με τις διεθνείς μας υποχρεώσεις. Ως αποτέλεσμα της συνεχούς πίεσης από πλευράς ΜΚΟ ο Ειδικός Γραμματέας Δασών, Γ. Αμοργιανιώτης, υπόγραψε στις αρχές Νοεμβρίου την απόφαση απαγόρευσης του κυνηγιού στον Αμβρακικό, της οποίας αναμένουμε και την επίσημη έκδοση μέσω ΦΕΚ, ώστε να ξεκαθαρίσει οριστικά το θέμα και να μην ισχύσει η παράτυπη απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

της Αγγέλας Κομνηνού | ΜΕΛΟΥΣ Δ.Σ. ΕΛΛΕΤ

2500 + 1 Χρόνια μετά: Διαδρομές Μνήμης στον Μαραθώνα... με Πανσέληνο

Φωτό: Γεωργία Κίκου

Η αφίσα της εκδήλωσης

Συμβολικός καθαρισμός του δάσους της κουκουναριάς από εθελοντές

Συμμετέχοντες στην Ποδηλατική Διαδρομή

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2011, 2500 + 1 χρόνια μετά τη Μάχη του Μαραθώνα και 1 χρόνο μετά τη σημαντική εκδήλωση μνήμης στον Τύμβο, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού, τηρώντας τη δέσμευσή της για συνεχή φροντίδα του ιστορικού χώρου, κάλεσε το ευρύ κοινό να γνωρίσει τη φύση και την ιστορία στον Μαραθώνα, σε συνεργασία με το Δήμο Μαραθώνος και το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα, με την υποστήριξη του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και τη συμβολή διακεκριμένων επιστημόνων, αρχαιολόγων και μελετητών της ελληνικής χλωρίδας.

Ανήμερα της επετείου της ιστορικής μάχης, το απόγευμα, μαζί με 80 περιπατητές και ποδηλάτες, διανύσαμε 2 διαδρομές στον υγρότοπο και το δάσος της κουκουναριάς. Μάθαμε για την ανάγκη προστασίας των αμμοθινών και των ενδημικών κρίνων της άμμου, αλλά και για τη μεγάλη ιστορική σημασία του Τροπαίου. Παράλληλα, πραγματοποιήσαμε συμβολικά μικρή κλίμακα καθαρισμό στο δάσος.

Οι πεζοπόροι είχαν την ευκαιρία να περιπλανηθούν στο σπάνιο είδος δάσους Μαραθώνα - Σχινιά, με οδηγό τον συγγραφέα - μελετητή και ζωγράφο της ελληνικής χλωρίδας, κ. Γ. Σφήκα, μ' ένα πέρασμα από τον υγροβιότοπο. Η ολοκλήρωση του περιπάτου έγινε στο σημείο εκκίνησης διασχίζοντας την παραλία όπου 2500 χρόνια πριν, είχαν αράξει τα καράβια των Περσών. Δίπλα στις αμμοθίνες, οι συμμετέ-

Ο διακεκριμένος αρχαιολόγος κ. Γ. Σταϊνχάουερ με την κα Α. Κομνηνού, μέλος Δ.Σ. ΕΛΛΕΤ και υπεύθυνη δράσης

Ο κ. Γ. Σφήκας, γνωστός μελετητής της ελληνικής φύσης και συγγραφέας, στη διάρκεια της ξενάγησης στο δάσος της κουκουναριάς

χοντες απόλαυσαν την πανσέληνο του Σεπτεμβρίου, και κάποιοι τολμηροί βούτηξαν στα νερά του κόλπου

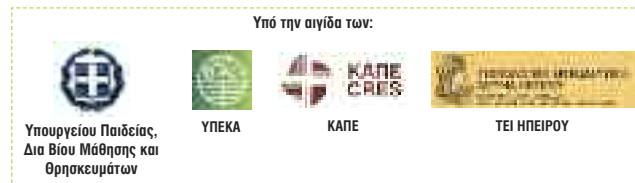
Οι ποδηλάτες πέρασαν μέσα από την αγροτική περιοχή με μια στάση στο Τρόπαιο, στο σημείο όπου η ιστορική μάχη έκλινε υπέρ των Ελλήνων. Εκεί ο αρχαιολόγος κ. Γ. Σταϊνχάουερ μας μίλησε για την ιστορία της περιοχής. Η επιστροφή έγινε μέσα από το δάσος προς την παραλία του Μαραθώνα, λίγα λεπτά από το σημείο εκκίνησης. Η εν λόγω δράση εντάσσεται σε μια προσπάθεια της ΕΛΛΕΤ σε συνεργασία με το Δήμο Μαραθώνος και το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα να σηματοδοτηθούν μονοπάτια και ποδηλατικές διαδρομές, για να διευκολυνθεί ο επισκέπτης να γνωρίσει και να αγαπήσει το ιστορικό τοπίο.

του Δημήτρη Καλαϊτζή | ΔΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΣΠΕ)

Βραβείο Αειφόρου Σχολείου: Συνεχίζουμε για 2η χρονιά!

«Σε μια εποχή βαθύτατης κρίσης, σε μια από τις πιο δύσκολες στιγμές στην ιστορία της πατρίδας μας, πολλοί θα αναρωτηθούν: Είναι δυνατόν μέσα σε αυτές τις συνθήκες εσείς να ασχολείστε με το αειφόρο σχολείο και την αειφορία; Όχι μόνο είναι, αλλά είναι απαραίτητο» σημείωσε η κα Φώφη Γεννηματά, Αναπληρώτρια Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κατά τη διάρκεια της απονομής των **Βραβείων Αειφόρου Σχολείου** που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 6 Οκτωβρίου 2011 στην αίθουσα Jaqueline de Romilly του Υπουργείου Παιδείας. Απονέμοντας τα βραβεία στο **2ο 6/θέσιο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Αιγαίου-Ρόδος**, στο **2ο Γυμνάσιο Ξυλοκάστρου Κορινθίας** και στο **ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Α΄ Πατρών** που πρώτευσαν στις αντίστοιχες κατηγορίες, η κα Γεννηματά, αφού ευχαρίστησε την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού για τη διοργάνωση του διαγωνισμού, στάθηκε ιδιαίτερα στην αξία του αειφόρου σχολείου, ιδίως στις μέρες μας, και τόνισε: «Το αειφόρο σχολείο, είναι το σχολείο που έρχεται από το αύριο για να μας βγάλει από τα αδιέξοδα, να μας ανοίξει δρόμους, να μας οδηγήσει στο να υιοθετήσουμε διαφορετικές λογικές και συμπεριφορές. Ίσως κάποιοι να νομίζουν ότι στο αειφόρο σχολείο απλά τα παιδιά ασχολούνται περισσότερο με θέματα περιβάλλοντος, κάνοντας μάθημα σε κτήρια που εξοικονομούν ενέργεια και μαθαίνουν στην πράξη τι σημαίνει οικολογία. Δεν είναι όμως μόνο αυτό που ο καθένας μας μπορεί να φανταστεί και μόνο από τον τίτλο. Το αειφόρο σχολείο είναι ένα ανοιχτό δημοκρατικό σχολείο, όπου ο δάσκαλος δεν είναι η αυθεντία αλλά ο συντονιστής σε μια διαδικασία που απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή του μαθητή. Ένα σχολείο όπου όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται δημοκρατικά μετά από συζήτηση. Ένα σχολείο που έρχεται από το αύριο για να μας πάει ξανά μπροστά». Ήταν μια εξαιρετικά σημαντική επιβράβευση για τον Διαγωνισμό Αειφόρου Σχολείου που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα των: Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ),

Η κα Φώφη Γεννηματά, Αναπληρώτρια Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων και ο κ. Γιάννης Μιχαήλ, Πρόεδρος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού (αριστερά), με δασκάλους και μαθητές των σχολείων που διακρίθηκαν στο «Βραβείο Αειφόρου Σχολείου»

Από αριστερά: κ. Γιώργος Τσαπρούνης, Ανάτομος Διευθυντής Εταιρικής Επικοινωνίας WIND, κα Έφη Φουσεκί, Διευθύντρια Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (ΣΕΠΕΔ), και Δρ. Δημήτρης Καλαϊτζής, Πρόεδρος Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΕ) – ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού

και Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Ηπείρου και με την ευγενική χορηγία της WIND και του Ιδρύματος Μποδοσάκη. Στη διάρκεια της περσινής σχολικής χρονιάς μαθητές 140 σχολείων απ' όλη τη χώρα – 22 Λυκείων, 51 Γυμνασίων, 54 Δημοτικών, 10 Νηπιαγωγείων και Ειδικών Σχολείων – με ομαδική δουλειά και ιδιαίτερη αφοσίωση κατάφεραν να ενσωματώσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία μια σειρά από περιβαλλοντικές δράσεις και καλές παιδαγωγικές πρακτικές: ανακύκλωση, καθαρισμούς παραλίας, παράθεση υγιεινού πρωινού κ.α. Τα πρώτα συμπεράσματα είναι κάτι παραπάνω από ενθαρρυντικά: Το 85% των σχολείων δήλωσε ότι θα συμμετέχουν και φέτος στο διαγωνισμό, ενώ κανένα δεν δήλωσε αρνητική πρόθεση. Όλα τα σχολεία δήλωσαν ότι θα συνεχίσουν τις καλές πρακτικές που ανέπτυξαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού, ανεξάρτητα αν αυτός συνεχιστεί ή όχι. Το 80% των εκπαιδευτικών δήλω-

Δράση διαγωνισμού: 2ο Δ.Σ. Ν. Ραιδεστού

Ο θεσμός «Βραβείο Αειφόρου Σχολείου» διοργανώνεται και φέτος για δεύτερη συνεχή χρονιά υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με στόχο να συνεχίσει και να επεκτείνει τη σημαντική του προσπάθεια για τη στροφή των σχολείων προς την αειφορία. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το «Βραβείο Αειφόρου Σχολείου» και δηλώσεις συμμετοχής, παρακαλούμε επισκεφθείτε τον δικτυακό μας τόπο www.aifogoroscholeio.gr ή επικοινωνήστε με τα γραφεία της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, τηλ: 210 – 32 25 245.

σαν ότι υπήρξαν σημαντικές αλλαγές (βελτίωση) στο κλίμα του σχολείου, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο διαγωνισμό. Το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών οι οποίοι υπηρετούν στα σχολεία που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, κυμάνθηκε σε πολύ ψηλά επίπεδα μέχρι 100%, ενώ ελάχιστα χαμηλά ποσοστά εμπλοκής παρουσιάζονται και κυμαίνονται στο 20%. Αντίστοιχα με τα παραπάνω και ακόμη ψηλότερα είναι και τα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών. Είχε καταλυτική επίδραση στις σχέσεις μαθητών-σχολείου, όπως αποδεικνύει η σημειούμενη ραγδαία μείωση των τιμωριών που επιβάλλονται στα σχολεία που συμμετέχουν στο Βραβείο.

Με την ευγενική χορηγία των:

Δράση διαγωνισμού: Παράθεση υγιεινού πρωινού

Το Βραβείο Αειφόρου Σχολείου: ένα απολύτως καινοτόμο πρόγραμμα

1. Για πρώτη φορά παγκοσμίως χρησιμοποιούνται δείκτες αειφόρου σχολείου για την αξιολόγηση της προσπάθειας και των επιτευγμάτων των σχολείων στο πεδίο της «αειφορίας».
2. Για πρώτη φορά εφαρμόζεται η μέθοδος «ολιστική ή συνολική σχολική προσέγγιση» (whole school approach) σε τόσο μεγάλη κλίμακα και με τόσο θετικά αποτελέσματα.
3. Παρατηρούνται ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά συμμετοχής εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων στην κοινή σχολική ζωή και στις κοινές προσπάθειες που σχεδιάζονται στο πλαίσιο του Βραβείου.

της Αμαλίας Ζέπου | ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Μονοπάτια και Ξερολιθιές στην Σίφνο

Εθελοντές και ντόπιοι μαστόροι αναστηλώνουν την πεσμένη Ξερολιθιά

Η παλιά τεχνική εντυπωσιάζει τους επισκέπτες

Τον περασμένο Σεπτέμβριο ξεκίνησε η σηματοδότηση, το καθάρισμα και γενική φροντίδα 5 βασικών πεζοπορικών διαδρομών της Σίφνου, στα πλαίσια του προγράμματος «Μονοπάτια Πολιτισμού» της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, που φιλοδοξεί να προστατεύσει, να συντηρήσει και να αναδείξει μονοπάτια σε μέρη της Ελλάδας με ιδιαίτερο ιστορικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον. Στη Σίφνο το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με τον Δήμο και την εταιρεία Terrain.

Καθώς η τοπική οικονομία αλλάζει και μειώνεται η σημασία των καλλιεργειών σε σχέση με τον τουρισμό, το πλούσιο δίκτυο των μονοπατιών αναδεικνύεται ως κρυφός πλούτος. Επιτρέπει την ανάπτυξη του πεζοπορικού τουρισμού, που γνωρίζει μεγάλη άνθιση σε άλλες χώρες, επιμηκύνοντας την τουριστική περίοδο και προσελκύοντας ποιοτικό τουρισμό.

Άμεσα συνδεδεμένη πρωτοβουλία του

Συμβουλίου Επικοινωνίας με τη στήριξη του προγράμματος «Αειφόρο Αιγαίο» της ΕΛΛΕΤ, ήταν το 3ήμερο Εργαστήριο Συντήρησης Ξερολιθιάς, που στόχο είχε την επισκευή Ξερολιθιών κατά μήκος του μονοπατιού που συνδέει το Κάστρο με την Πουλάτη. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία υποστηρίχθηκε από το Ίδρυμα Ευγενίδη, ενώ το μονοπάτι αυτό επιλέχθηκε γιατί σε 4 σημεία οι τοίχοι που το στήριζαν είχαν καταρρεύσει παρασύροντας το χώμα και δυσχεραίνοντας τη διόδο.

Εδώ τον κύριο λόγο είχε η Σιφνέικη «γερουσία», μια ομάδα μαστόρων από μεγάλες οικογένειες του νησιού, που δίδασκαν στην πράξη εθελοντές που ήρθαν από την Αθήνα. Σαν άλλα νησιά των Κυκλάδων, οι πολλές πεζούλες στηρίζονται από Ξερολιθιές, τοίχους από πέτρες χωρίς λάσπη ή άλλο συνδετικό υλικό, προϊόντα μιας αρχαίας τέχνης που προστατεύει το νησί από τη διάβρωση του χώματος και την ερημοποίηση.

Αποφασίσαμε να γυρίσουμε ένα μικρό ντοκυμαντέρ με στόχο μια πρώτη αποτύπωση της παμπάλαιης αυτής παράδοσης. Στην διάρκεια των γυρισμάτων προέκυψαν πολλές εκπλήξεις, όπως η πλούσια Σιφνέικη ορολογία για την τεχνική (μετρήσαμε πάνω από 20 διαφορετικούς όρους για την λέξη «πέτρα»), οι πολυτάλαντοι μαστόροι που με τον ενθουσιασμό των εθελοντών τραγουδούσαν και αυτοσχεδίαζαν στίχους, καθώς και ξένοι περαστικοί που εξέφρασαν την αυθόρμητη εκτίμησή τους για την φροντίδα των μονοπατιών από τους ίδιους τους κατοίκους. Χαρακτηριστικά, δυο Γάλλοι περιπατητές είπαν μπροστά στην κάμερα πως χάρη σε αυτό, θα φύγουν από την Ελλάδα με μια εντελώς διαφορετική εικόνα από αυτή που είχαν φτάνοντας εδώ – ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα όπου συμβαίνουν θετικά πράγματα και ο κόσμος θέλει να συμμετέχει ενεργά στην βελτίωσή της.

Φωτό: Θοδωρής Τζούμας, Γεωργία Κίκου

Ένα σύντομο διάλειμμα για την ομάδα της ΕΛΜΕΤ

Μας θύμισαν πόση σημασία έχει η εικόνα μας προς τα έξω, μετά από όσα έχουν συμβεί και γραφτεί για μας τον τελευταίο καιρό, και πόσο τέτοιες ενέργειες μαρτυρούν μια Ελλάδα που είναι ακόμα άρατη προς τα έξω, αλλά στο χέρι μας να αναδείξουμε ως αντιπροσωπευτική του δυναμικού μας.

Το ντοκυμαντέρ, που σκηνοθετήσαμε μαζί με την Λυδία Καρρά, και έγινε χάρη στην ευγενική χορηγία του Φ. Ποταμιάνου, πα-

ρουσιάστηκε σε μια μικρή και πολύ ζεστή ευχαριστήρια εκδήλωση για όσους συμμετείχαν και στηρίζουν τη δράση μας στη Σίφνο, στις 8 Νοεμβρίου στο ιστορικό κτίριο της ΕΛΜΕΤ. Ήταν παρόντες πολλοί απ' όσους βοήθησαν να πραγματοποιηθεί η δράση αυτή: χορηγοί, μέλη της Τ.Ε. Σίφνου, εθελοντές – και τους ευχαριστούμε θερμά. Το ντοκυμαντέρ, διάρκειας 20', θα είναι διαθέσιμο στην Εορταγορά και τα γραφεία της ΕΛΜΕΤ.

«Μια αξιόπαινη προσπάθεια η οποία πραγματοποιείται από την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού σε συνεργασία με τον Δήμο Σίφνου, ένα τριήμερο εκμάθησης του κτίσματος της Ξερολιθιάς. Αυτή η προσπάθεια αναδεικνύει τον πολιτιστικό μας πλούτο [...] και οφείλουμε να τη συνεχίσουμε και σε άλλα νησιά, γιατί είναι πλέον για μας μονόδρομος η ώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.»

Α. Μπαμπούνης
Δήμαρχος Σίφνου

του Κωνσταντίνου Κουτσαδέλλη | ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΑΚ)

Αρχαίος πύργος Κέας Η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε!

Κατά το τελευταίο έτος, πρωτοβουλίες του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΜΕΤ είχαν αξιοσημείωτα αποτελέσματα στον τομέα της προστασίας της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς (Άγιος Νικόλαος «στης Μαρούλαινας» στην Καστάνεια Μάνης, Κόκκινη Εκκλησία / Kizil Kilise στην Καρβάλη της Καππαδοκίας, Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων στο Λιγουριό Αργολίδας). Επίσης, με χορηγία του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και του Ιδρύματος Σ. Νιάρχος ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση του προγράμματος «Μνημεία υπό απειλή», η ιστοσελίδα του οποίου είναι προσβάσιμη στην διεύθυνση www.mua.gr. Μία, όμως, από τις πιο σημαντικές επιτυχίες του ΣΑΚ ήταν η διάσωση του αρχαίου πύργου στην Αγία Μαρίνα Κέας με την σημαντική συμβολή και του Συμβουλίου επικοινωνίας της ΕΛΜΕΤ.

Αρχαίος πύργος Κέας- Η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε

Με επίμονες προσπάθειες του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΜΕΤ άνοιξε ο δρόμος για την αποκατάσταση του αρχαίου πύργου στην Αγία Μαρίνα Κέας. Ο εντυπωσιακός πύργος του 4ου π.Χ. αιώνας, με διαστάσεις πλευράς 9,90 μ. και ύψος 19,55 μ., είναι μνημείο μοναδικής αξίας, δεδομένου ότι αποτελεί το καλύτερο σωζόμενο παράδειγμα αυτόνομου ελεύθερου τετράγωνου πύργου της υστεροκλασσικής περιόδου, ενώ η θέση του, στο κέντρο μιας καλλιεργήσιμης κοιλάδας, του προσδίδει και έναν αγροτικό χαρακτήρα. Μέχρι τα μέσα του 19ου αι. το μνημείο σωζόταν ακέραιο, λόγω της ενσωμάτωσής του στον περίβολο της παρακείμενης μεταβυζαντινής μονής της Αγίας Μαρίας. Ακόμα και σήμερα, σε ορισμένα σημεία ο πύργος σώζεται σχεδόν μέχρι το αρχικό του ύψος, όμως κατά τα τελευταία χρόνια τμήματά του κατέρρεαν. Με πρωτοβουλία της ΕΛΜΕΤ και με την συγκι-

Ο Πύργος της Κέας πριν και μετά τις εργασίες στήριξης / Φωτό: Από το αρχείο του Έργου «Στερέωση αρχαίου πύργου Αγ. Μαρίας Κέας». Επιτροπή Συντήρησης, αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων Κέας. Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.

νητική ανταπόκριση του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και ιδιαιτέρως του κ. Χάρη Λεβέντη, του Δήμου Κέας, του κ. Κώστα Γλεούδη, του κ. Θανάση Μαρτίνου και πολλών άλλων ιδιωτών, συγκεντρώθηκαν τα απαιτούμενα χρήματα για την μελέτη τοποθέτησης προστατευτικού ικριώματος. Στην συνέχεια, τον Σεπτέμβριο του 2009 –με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Επικοινωνίας της Ελληνικής Εταιρείας και τη βοήθεια της Τοπικής Επιτροπής– πραγματοποιήθηκε υπαίθρια συναυλία δίπλα στον πύργο με την συμμετοχή της Ευανθίας Ρεμπούτσικα και του Παναγιώτη Καλαντζόπουλου, καθώς και με την πολύτιμη στήριξη του Αλέκου Φασιανού. Κατά την εκδήλωση αυτή, ο κόσμος της Κέας και πολλοί Αθηναίοι φίλοι εξέφρασαν την αγωνία τους για την τύχη του πύργου και συγκεντρώθηκαν χρήματα για την ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου. Όμως, λόγω του κινδύνου άμεσης κατάρρευσης του κτηρίου, τα χρήματα αυτά διατέθηκαν για την επίβλεψη της τοποθέτησης του προστατευτικού ικριώματος, με την μορφή πολιτιστικής χορηγίας της ΕΛΜΕΤ προς το *Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων* (Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε) του ΥΠ.ΠΟ.Τ., δίνοντας έτσι την ευκαιρία στο μνη-

μείο να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ. Νομικά κωλύματα που ανέκυψαν στην πορεία έθεσαν σε κίνδυνο την όλη προσπάθεια, ξεπεράστηκαν όμως χάρις στην επιμονή της ΕΛΜΕΤ και την στήριξη τόσο της Γ.Γ. του ΥΠΠΟΤ, κυρίας Λίνας Μενδώνη, όσο και της κυρίας Εύας Σημαντώνη-Μπουρνιά, προέδρου της επιστημονικής επιτροπής για την «Συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των μνημείων της Κέας» του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. Έτσι, σήμερα το προστατευτικό ικριώμα έχει στηθεί, σπρίζοντας στατικά τον πύργο μέχρι την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης. Η εκπόνηση της μελέτης του ικριώματος και η επίβλεψη των εργασιών στήριξης του πύργου έγιναν από τον πολιτικό μηχανικό Δρα Κώστα Ζάμπα. Το έργο αποκατάστασης έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ κι έτσι το 2015 το σημαντικό αυτό μνημείο θα έχει οριστικά διασωθεί και αποδοθεί στο κοινό, με την μορφή που είχε το 2002 – πριν, δηλαδή, τις πρόσφατες καταρρεύσεις τμημάτων του. Τώρα, όμως, είναι επιτακτική η ανάγκη λήψης των απαραίτητων μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου, με την θέσπιση ζώνης προστασίας ανάλογης της σημασίας αυτού του μοναδικού οχυρωματικού έργου της αρχαιότητας.

Τοπικές Επιτροπές: Δράση σ' όλη την Ελλάδα

Εκδρομή στα Δυτικά Βαλκάνια

του Κώστα Καρβούνη, Προέδρου Τ.Ε. Κέρκυρας, ΕΛΜΕΤ

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το 5ήμερο ταξίδι της Τ.Ε. Κέρκυρας στα Δυτικά Βαλκάνια. 22 θαρραλέοι ταξιδευτές συμμετείχαν σε αυτή την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εκδρομή κατά τη διάρκεια της οποίας διασχίσαμε –μετ' επιστροφής– την Αλβανία και το Μαυροβούνιο μέχρι το πανέμορφο Dubronnik στην Κροατία.

Μέσα σε 5 ημέρες επισκεφτήκαμε διαδοχικά την Κορυτσά, με το μητροπολιτικό της Ναό και το αρχαιολογικό μουσείο, το Πόγραδετς όπου θαυμάσαμε τη λίμνη της Οχρίδας, τα Τίρανα, που αποτελεί πλέον ανερχόμενο Βαλκανικό αστικό κέντρο, αλλά και την παλιά πόλη του Dubronnik, μνημείο προστατευόμενο από την Unesco και εξαιρετικό δείγμα προστασίας και διατήρησης

της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Το Kotor και η Βιδύνα ήταν οι επόμενες στάσεις μας πριν φτάσουμε στο Δυρράχιο όπου ξεναγηθήκαμε στο ρωμαϊκό αμφιθέατρο, τα τείχη του αυτοκράτορα Αναστασίου και είδαμε τα εξαιρετικά σπάνια ψηφιδωτά του 8ου αιώνα. Ακολούθησε η επίσκεψή μας στο Μπεράτι, αρχαιότατη πόλη χτισμένη μέσα και γύρω από ένα κάστρο, για να διασχίσουμε στη συνέχεια ιστορικές πόλεις όπως τα Σκόδρα, το Ελβασάν, το Μπαρ, το Ulcinj, το Τεπελένι και το Αργυρόκαστρο.

Αυτή η εξαιρετική εκδρομή μας έδωσε την ευκαιρία σε 5 μόλις ημέρες να γνωρίσουμε το μεγαλύτερο μέρος της τόσο κοντινής κι όμως τόσο λίγο γνωστής Δυτικής Βαλκανικής, να διαπιστώσουμε την ιστορική συνέχεια της περιο-

Το λιμάνι του Dubronnik / Φωτό: Κώστας Καρβούνης

χής, αντιλαμβανόμενοι ότι αυτά που μπορεί να χωρίζουν τους λαούς της περιοχής μας είναι ελάχιστα και άνευ ιδιαίτερης σημασίας μπροστά σε όσα μας ενώνουν δια μέσου των αιώνων.

Ένα γεμάτο καλοκαίρι στη Σίφνο!

της Μαρίας Κόμη, Προέδρου Τ.Ε. Σίφνου, ΕΛΜΕΤ

Με μεγάλη χαρά οι Σιφνιοί αλλά και οι επισκέπτες του νησιού, είδαν προς τα τέλη Ιουνίου να ολοκληρώνεται η «αποκάλυψη» και αποκατάσταση του χαμένου μονοπατιού Καμάρες-Μαύρη Σπηλιά-Κάψαλος. Η τοπική επιτροπή, πήρε αυτή την πρωτοβουλία αξιολογώντας τη σπουδαιότητα του μονοπατιού. Ο περιπατητής μπορεί να απολαύσει τη μαγευτική θέα προς τις Καμάρες μέσα από τη Μαύρη Σπηλιά, και να επισκεφτεί τον αρχαίο Πύργο και τα μεταλλεία αργύρου της περιοχής. Το μονοπάτι αυτό συνδέει Ξανά, τις Καμάρες με την Απολλωνία καθώς και με την απίστευτου φυσικού κάλλους περιοχή Natura 2000. Έτσι, στην αναβίωση των Φрукτωριών με άναμμα των αρχαίων πύργων, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο την Κυριακή της Πεντηκοστής με πρωτοβουλία της ΔΗΚΕΣ του Δήμου Σίφνου, άναψε φέτος για πρώτη φορά ο «Πύργος της Μαύρης Σπηλιάς»!

• Η συμμετοχή μας στις διάφορες διοργανώσεις, συνεχίστηκε μέσα από το φεστιβάλ Κυκλαδικής μαγειρικής που γίνεται κάθε χρόνο με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Σίφνου και πραγματοποιείται το πρώτο ή δεύτερο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου. Από τον πάγκο της Τ.Ε. Σίφνου, διατέθηκαν βότανα του νησιού μας, σπιτικές μαρμελάδες, Σιφνέικο σαπούνι, εκδόσεις της ΕΛΜΕΤ και Σιφνίων συγγραφέων και άλλα προϊόντα σχετικά με τη φύση και τον πολιτισμό. Η συμμετοχή μας σε αυτό το φεστιβάλ-γιορτή για τη Σίφνο, με πλήθος επισκεπτών κάθε χρόνο, ήταν για μας μεγάλη τιμή αλλά και χαρά.

• Ο Σεπτέμβρης όμως δεν τελείωσε εκεί! Με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Επικοινωνίας της ΕΛΜΕΤ, τη στήριξη του προγράμματος ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΙΓΑΙΟ και τη συνεργασία ντόπιων μαστόρων της πέτρας αλλά και εθελοντών, αποκαταστάθηκε μέρος των πεσμένων ξερολιθιών στο

Αναβίωση των Φрукτωριών - άναμμα του «Πύργου της Μαύρης Σπηλιάς» / Φωτό: Μαρία Κόμη

μονοπάτι Κάστρο-Πουλάτη. Μέλη της Τ.Ε. Σίφνου βοήθησαν ο καθένας με τον τρόπο του, την ολοκλήρωση της δράσης αυτής, που έγινε στα πλαίσια μιας γενικότερης συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Σίφνου και του προγράμματος της ΕΛΜΕΤ «Μονοπάτια Πολιτισμού». Πραγματικά, μετά το τέλος μιας κοπιαστικής καλοκαιρινής σεζόν, η συμμετοχή μας στο «Κτίσιμο της Βουλίστριας» ήταν περισσότερο αναζωογονητική παρά κοπιαστική!

της Άννας Σαραϊδάρη | Γ.Γ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος στη Θεσσαλονίκη

Την Κυριακή 5 Ιουνίου, με αφορμή τον εορτασμό της παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος, η Διοικούσα Επιτροπή και τα μέλη του Παραρτήματος Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Εταιρείας επιλέξαμε να οργανώσουμε εκδήλωση στα γραφεία μας με ένα συμβολικό τρόπο. Καθαρίσαμε τους βανδαλισμένους εξωτερικούς τοίχους του διατηρητέου κτιρίου των γραφείων μας στην Άνω Πόλη και φυτέψαμε λουλούδια στην αυλή του προσπαθώντας να δείξουμε στους περιοίκους της γειτονιάς και στους επισκέπτες της περιοχής την άποψή μας για τον πολιτισμό, το περιβάλλον και την δική μας ευθύνη και συμμετοχή. Και επειδή οι συμμετοχικές εκδηλώσεις για εμάς είναι πάντα γιορτή, καταλήξαμε σε ένα

Το κτίριο ΠΙΡΙΝ με μουτζουρωμένες τις όψεις του
Φωτό: Βασίλης Κονιάρδος

μεγάλο τραπέζι με φαγητά και γλυκά που έφερε ο καθένας μας και άφθονο κρασί που είχε την καλοσύνη να μας προσφέρει το μέλος και Δήμαρχός μας κ. Γιάννης Μπουτάρης.

Το κτίριο ΜΕΤΑ

της Ιωάννας Στεριώτου | ΜΕΛΟΥΣ Δ.Σ. ΕΛΛΕΤ

«Προστασία και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς. Προβλήματα και προτάσεις»

Η Διοικούσα Επιτροπή του *Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας-Τμ. Δυτικής Μακεδονίας*, σε συνεργασία με το *Παράρτημα Θεσσαλονίκης της ΕΛΜΕΤ*, οργάνωσε Διημερίδα με θέμα «Προστασία και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς. Προβλήματα και προτάσεις», την 18η και 19η Νοεμβρίου 2011, στην Κοζάνη. Οι εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν από μέλη του Παραρτήματος, τα οποία μετέχουν στην Ομάδα Εργασίας Βιομηχανικής Κληρονομιάς (Επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς), αφορούσαν τις γενικές αρχές που διεθνώς ισχύουν για την αξιολόγηση βιομηχανικών μνημείων, την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν μετά την εγκατάλειψη ή παύση λειτουργίας τους, καθώς και τρόπους προσέγγισης της ανάδειξής τους, παρουσιάζοντας συγκεκριμένα παραδείγματα. Οι εκπρόσωποι των τοπικών φορέων της Κοζάνης και Πτολεμαΐδας, παρουσία-

σαν τα προβλήματα που ανακύπτουν στην περιοχή εξόρυξης του λιγνίτη και της λειτουργίας των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος της ΔΕΗ, σε σχέση με το περιβάλλον, προσπαθώντας να οριοθετήσουν την εξέλιξη της περιοχής κατά την «Μεταλιγνιτική εποχή», χωρίς να καταστραφεί η «κληρονομιά» που έχει ήδη δημιουργηθεί στο λεκανοπέδιο της Κοζάνης τις τελευταίες δεκαετίες.

Επίσης παρουσιάστηκε η διεθνής εμπειρία από τον κ. Luciano Ottelli, για την Ιστορία αλλά και τη Διαχείριση των μεταλλείων της ΝΔ Σαρδηνίας και η βιομηχανική κληρονομιά της Περιφ. Ενότητας Κοζάνης από την Όλγα Τραγανού – Δεληγιάννη. Ένα *Στρογγυλό Τραπέζι* με θέμα «*Η βιομηχανική κληρονομιά ως πολιτισμικό αγαθό και βασικό απόθεμα για την ευρύτερη ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας*», υπήρξε εξαιρετικά ενδιαφέρον.

Φωτό: Όλγα Τραγανού-Δεληγιάννη

Η Διημερίδα συμπληρώθηκε με επισκέψεις στο Λιγνιτικό Κέντρο Δ. Μακεδονίας της ΔΕΗ και στις εγκαταστάσεις της ΑΕΒΑΛ και ολοκληρώθηκε με παρουσίαση των σχεδίων για την ΑΕΒΑΛ από τους υπευθύνους και τη Δήμαρχο του Δήμου Εορδαίας στην Πτολεμαΐδα.

Σημείωση: Το πρόγραμμα της διημερίδας και σύντομες περιλήψεις των εισηγήσεων υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ/ΤΔΜ www.tdm.tee.gr.

Σεμινάριο για την ορθή διαχείριση απορριμμάτων / Waste Management Workshop

Φωτό: Δάφνη Μαυρογιώργου.

Γεράσιμος Αράπης, Αντιπρόεδρος ΕΛΜΕΤ & Πρόεδρος ΣΦΥΠ

Regina Schneider, EEB Head of Communications, Enforcement co-ordinator

Stephane Arditi, EEB Senior Policy Officer Products & Waste

Συμμετέχοντες στο σεμινάριο

Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος (ΕΕΒ) και τα μέλη του: Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, σε συνεργασία με την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, διοργάνωσαν διήμερο σεμινάριο με θεματικό άξονα το επίκαιρο και πάντα κρίσιμο ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων, την Πέμπτη 3 και την Παρασκευή 4 Νοεμβρίου, στα γραφεία της ΕΛΜΕΤ, Τριπόδων 28 στην Πλάκα.

Βασικοί ομιλητές του σεμιναρίου ήταν οι: Γεράσιμος Αράπης (*Αντιπρόεδρος ΕΛΜΕΤ & Πρόεδρος ΣΦΥΠ*), Άννη Μητροπούλου (*Δ/ντρια του Δικτύου ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS*), Stephane Arditi (*EEB Senior Policy Officer Products & Waste*), Σοφία Σκαρβέλη (*Ειδικός Σύμβουλος Δημάρχου σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα - Δήμου Αχαρνών*), Αθηνά Μπουρκα (*Χημικός Μηχανικός - ΕΠΤΑ Σύμβουλοι Περιβάλλοντος - Μηχανικοί*), Αντιγόνη Δαλαμάγκα (*Δ/ντρια της ECOREC*) και Regina Schneider (*EEB Head of Communications, Enforcement co-ordinator*).

Κύριος στόχος του σεμιναρίου ήταν να προσδιοριστούν τα πιο σημαντικά προβλήματα στον τομέα της Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Ελλάδα και να προταθούν μέθοδοι και δράσεις με τις οποίες οι ΜΚΟ θα μπορούσαν να βοηθήσουν προς μια σωστή κατεύθυνση.

Στα πλαίσια αυτά εξετάστηκαν οι σχετικές ευρωπαϊκές πολιτικές και η ελληνική πραγματικότητα. Στην συνέχεια παρουσιάστηκαν σημαντικές μελέτες και πιλοτικές δράσεις για την ελαχιστοποίηση των απορριμμάτων και του κόστους διαχείρισής τους, ενώ, μέσα από ευρεία συζήτηση, έγινε προσπάθεια αποσαφήνισης των «γκρίζων ζωνών» αλλά και των κενών που αναμφισβήτητα υπάρχουν σε θεσμικό επίπεδο πάνω στο κρίσιμο αυτό περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα.

Μέσω των ομάδων εργασίας που σχηματίστηκαν οι συμμετέχοντες είχαν την δυνατότητα να εκφράσουν τις προσωπικές τους απόψεις και εμπειρίες σχετικά με τα πιο σημαντικά ζητήματα.

Στο πρώτο μέρος, δόθηκε έμφαση στην αδυναμία της Ελλάδας να φτάσει τους ευρωπαϊκούς στόχους ανακύκλωσης καθώς και να αναπτύξει άλλες μεθόδους διαχείρισης για την μείωση απόθεσης απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ. Επιπλέον επισημάνθηκε η επιτακτική ανάγκη για την εκπαίδευση του κοινού σε θέματα ελαχιστοποίησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης, καθώς και την ανάγκη για ανάκτηση της εμπιστοσύνης του στα συστήματα διαχείρισης που ήδη λειτουργούν από την Πολιτεία.

Στο δεύτερο μέρος συζητήθηκαν τα μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν προκειμένου το ποσοστό διάθεσης σε ΧΥΤΑ να φτάσει τα επιθυμητά επίπεδα, όπως για παράδειγμα με την διείσδυση της κομποστοποίησης, με την προώθηση προϊόντων με οικολογικό σχεδιασμό, αλλά και φυσικά την εφαρμογή και συμμόρφωση με την υφιστάμενη νομοθεσία.

Επιπλέον με την βοήθεια των εκπροσώπων του ΕΕΒ παρουσιάστηκαν πρακτικές και μέθοδοι για την εκπαίδευση του κοινού σε θέματα ελαχιστοποίησης και επαναχρησιμοποίησης απορριμμάτων από ΜΚΟ, όπως για παράδειγμα με την δημιουργία συνεργασιών με δήμους και την προώθηση ενημερωτικού υλικού.

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Ολλανδικού Υπουργείου Υποδομών και Περιβάλλοντος.

της Φράνσις Παυλίδη, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΥ,
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΣΦΥΠ)
και του Γεράσιμου Αράπη, ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ,
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΣΦΥΠ)

Συνδιοργάνωση

European Environmental Bureau

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος
και Πολιτισμού

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS

Οικολογική Εταιρεία
Ανακύκλωσης

της Λούλας Ε. Κέρτσιωφ | ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΛΛΕΤ

Η ΕΛΜΕΤ ταξιδεύει...

Από το 2005 η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της έχει αναπτύξει έναν τομέα με στόχο την επικοινωνία μεταξύ των μελών της και συγχρόνως την γνωριμία των τόπων που παρουσιάζουν ιστορικό ή πολιτιστικό ενδιαφέρον ή όπου η ίδια η ΕΛΜΕΤ έχει συμβάλει καθοριστικά στην διάσωση, προβολή και ανάδειξη των αναστηλωτικών και περιβαλλοντικών επεμβάσεων. Επίσης σε τόπους όπου ο Ελληνισμός έχει αφήσει ανεξίτηλα ίχνη στο πέρασμα των αιώνων. Έτσι τα ταξίδια της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, εξορμήσεις όπως τα ονομάζουμε, καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα προορισμών. Αναφερόμαστε στις εξορμήσεις ανελλιπώς κατά παράδοση στην Καππαδοκία, συνοδεύοντας τον Πατριάρχη, όπου η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στηρίζει τους Amis de la Cappadoce για την αναστήλωση της Kizil Kilise (Κόκκινη Εκκλησία).

Πρόσφατα, μέλη και φίλοι διέπλευσαν τη Μαύρη Θάλασσα με κυριότερο σταθμό το λιμάνι της Οδησσού, όπου με συγκίνηση βρέθηκαν στην κοιτίδα της Φιλικής Εταιρείας και τελευταία στα ελληνόφωνα χωριά της Απουλίας, αρχαία αποικία των Μεσάππων, και σταυροδρόμι Κλασικής, Ρωμαϊκής και Βυζαντινής τέχνης.

Δεν παραλείπουμε να αναφερθούμε στις εξορμήσεις μας σε σπουδαία κέντρα της ελληνιστικής εποχής, στην καθ' ημάς Ανατολή, όπως την Παλμύρα στη Συρία, την Γέρασα στην Ιορδανία κτλ. ή στην καθ' ημάς Εσπερία, όπως στη Βενετία όπου η ΕΛΜΕΤ με τη χορηγία του Ιδρύματος Λεβέντη αναστήλωσε το κωδωνοστάσιο του ιστορικού ιερού ναού του Αγ. Γεωργίου

των Ελλήνων. Το ταξίδι μας στην Πορτογαλία το 2009 με αποκορύφωμα την επίσκεψη στη Φάτιμα, λατρευτικό χώρο του καθολικισμού, μας έκανε ακόμα μια φορά υπερήφανους για το μεγάλο επίτευγμα του εκλεκτού μας μέλους, αρχιτέκτονα Αλέξανδρου Τομπάζη.

Οι επισκέψεις στην ακριτική Ελλάδα αποτελούν για την ΕΛΜΕΤ προτεραιότητα. Τον Απρίλιο 2011 βρεθήκαμε στην Ορεσιτιάδα και περνώντας τον Έβρο επισκεφθήκαμε την Ανδριανούπολη – σημερινή Εντίνρε, όπου θαυμάσαμε το τζαμί Σελιμιγιέ του διάσημου Οθωμανού αρχιτέκτονα Μιμάρ Σινάν αλλά απογοητευθήκαμε βλέποντας να καταρρέουν τα Ελληνικά σπίτια-αρχοντικά στην Ελληνική συνοικία. Η ανασκαφή της Μικρής Δοξίπαρας-Ζώνης στην κοιλάδα του Ερυθροπόταμου, θα μείνει βαθιά χαραγμένη στη μνήμη μας. Ταφικά μνημεία όπου κατά τη συνήθεια άμαξες μαζί με τα υποζύγια τους βρίσκονται θαμμένες σε μικρό βάθος από την επιφάνεια του εδάφους, συνοδεύοντας τους κατόχους τους. Μια ανασκαφή που προκαλεί δέος και θαυμασμό, αλλά, δυστυχώς, μετά από 8 χρόνια, παραμένει ακόμα ανεκμετάλλευτη.

Για το 2012 προγραμματίζονται επισκέψεις στον ελλαδικό χώρο όπου η ΕΛΜΕΤ έχει επιτελέσει και εξακολουθεί να επιτελεί αναστηλωτικό έργο, σε παραδοσιακούς οικισμούς, όπως στα Ζαγοροχώρια, Πήλιο, Πάτμο κτλ. Θα εντάξουμε επίσης και πόλεις στην Ευρώπη με ισχυρή παρουσία της ελληνικής τέχνης και ιστορίας, όπως το Μόναχο και τη Βιέννη. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξορμήσεις αυτές θα ενταχθούν στον εορτασμό των 40 ετών λειτουργίας της ΕΛΜΕΤ.

Castel del Monte στην Απουλία
Φωτό: Μιχάλης Αντωνιάδης

Μέλη & φίλοι της ΕΛΜΕΤ μπροστά στο άγαλμα του μεγάλου ευεργέτη Γ. Μαρασλή στην Οδησό
Φωτό: Σπυριδών Βερβιτσιώτης

Από την ανασκαφή της Μικρής Δοξίπαρας-Ζώνης
Φωτό: Δημήτρης Καλαϊτζίδης

«Πολιτιστικές Περιηγήσεις» στον Αρχαιολογικό Χώρο Ελευσίνας

«Εξαιρετική ξενάγηση», «Παρόμοιες εκδηλώσεις πρέπει να επαναλαμβάνονται τακτικά», «άριστη εκδήλωση» ήταν μερικά από τα σχόλια που συγκεντρώσαμε για την Πολιτιστική Περιήγηση στον Αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας, την Τρίτη, 04 Οκτωβρίου 2011.

Οι «Πολιτιστικές Περιηγήσεις» αποτελούν μια πρωτοβουλία του Συμβουλίου Επικοινωνίας της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού, που ξεκίνησε με στόχο να ανακαλύψουμε την καρδιά της ιστορικής Αθήνας και της Αττικής με τη βοήθεια κορυφαίων ειδικών που προσφέρονται να μας μιλήσουν στο χώρο και τον τομέα τους. Στην Ελευσίνα, η διακεκριμένη αρχαιολόγος και Προϊσταμένη του Τμήματος Μουσείων & Εκθέσεων της Γ' Εφορείας Αρχαιοτήτων Καλλιόπη Παπαγγελή, μας ξενάγησε στον αρχαιολογικό χώρο της περιοχής, έναν από τους σημαντικότερους στη χώρα, μόλις μισή ώρα από το κέντρο της Αθήνας. Με μια ιδι-

Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας

Η κα Κ. Παπαγγελή με μέλη & φίλους της ΕΛΜΕΤ

αίτερη ξενάγηση – ταξίδι στο χρόνο, γνωρίσαμε τον χώρο που περιλαμβάνει το λόφο της ακρόπολης, εκεί όπου αναπτύχθηκαν οι οικισμοί της αρχαίας Ελευσίνας από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι την ύστερη αρχαιότητα και βέβαια το περίφημο Ιερό της Δήμητρας όπου τελούνταν τα Ελευσίνια Μυστήρια, στην ανατολική πλαγιά του λόφου.

Η ομάδα της ΕΛΜΕΤ έφθασε στην Ελευσίνα – όπως οι προσκυνητές στην αρχαιότητα – το απόγευμα και μετά την ξενάγηση 11/2 ώρας στον αρχαιολογικό χώρο και το Μου-

σειό που άνοιξε ειδικά για τη βραδιά, επισκέφθηκε την έκθεση του εικαστικού Stephen Antonakou «The Search» και απόλαυσε ένα ελαφρύ δείπνο σε γραφική ταβέρνα της περιοχής.

Οι περιηγήσεις μας θα ξεκινήσουν και πάλι από τον Μάρτιο 2012 με επισκέψεις στη Βυζαντινή Μονή Δαφνίου, τον Βοτανικό Κήπο «Ι. & Α.Ν. Διομήδους», τον αρχαιολογικό χώρο Βραυρώνας και άλλους τόπους με ξεχωριστό πολιτιστικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον. Σας περιμένουμε στις επόμενες Πολιτιστικές Περιηγήσεις!

ΠΡΟΣΩΠΑ

Αμαλία Ζέπου

Σπούδασε Κοινωνική Ανθρωπολογία στο LSE και Μέσα Επικοινωνίας στο New School for Social Research. Παραγωγός ντοκυμαντέρ από το 1998, με έργα όπως «Το Σχολείο» για ένα διαπολιτισμικό σχολείο στο Γκάζι (2001), «Στίγμα» για την κίνηση «Ως Εδώ» των συγγενών των θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών στην Ελλάδα (2002), «Περιμένοντας τους Ολυμπιακούς» για την υποδοχή των Ολυμ-

πιακών Αγώνων από τους Αθηναίους (2004), και την σειρά «Μαθήματα, Παθήματα» για την λειτουργία των δημόσιων σχολείων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (2006). Από το 2007, είναι μέλος ομάδων για την πόλη, όπως την «ΚΜ Πρότυπη Γειτονιά» στον Κεραμεικό και το Μεταξουργείο, το ΚΕΠΑΔ (Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων), και τους atenistas. Έχει τρία παιδιά και ζει στον Κεραμεικό στην Αθήνα. Είναι μέλος του Δ.Σ. της ΕΛΜΕΤ και Πρόεδρος του Συμβουλίου Ποιότητας Ζωής.

Θοδωρής Τζούμας

Γεννημένος στην Σκιάθο τον Δεκέμβριο του 1979. Μεγάλωσε στη Σκιάθο όπου και έμεινε μέχρι το τέλος του Λυκείου. Έπειτα σπούδασε Γεωπονία στην Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια Χημεία. Μιλάει αγγλικά και ιταλικά. Η αγάπη του για τον τόπο του τον έκανε να εγκατασταθεί σε αυτόν και να

δραστηριοποιηθεί μέσα από συλλόγους για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Από το 2010 είναι πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου «η Σκιάθος», ο οποίος δραστηριοποιείται κυρίως σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και παράλληλα γίνεται εξωτερικός συνεργάτης του προγράμματος ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΙΓΑΙΟ της ΕΛΜΕΤ.

Ο ΜΕΣΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΙΑΒΑΖΕΙ 2,3 ΒΙΒΛΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

Δεν υπάρχει μέσος άνθρωπος.
Υπάρχουν ξεχωριστοί άνθρωποι,
με ξεχωριστές ανάγκες.
Γι' αυτό σχεδιάζουμε τα πάντα
γύρω από εσάς.

www.ote.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Σωματείο μη κερδοσκοπικό
Τριπόδων 28, Πλάκα, 105 58 Αθήνα
Κωδικός 2755
T: 210 3225245, 210 3226693
F: 210 3225240
E: elet@ellinikietairia.gr
www.ellet.gr

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκδότης: Γιάννης Μιχαήλ, Πρόεδρος
Συντακτική Επιτροπή: Λυδία Καρρά, Γεράσιμος Αράπης, Γιάννης Παλαιοκρασάς, Δημήτρης Καλαϊτζίδης
Διόρθωση κειμένων: Ηλίας Νέλλας

